MEMÒRIA DESC 2014

OBSERVATORI DESC

WWW.OBSERVATORIDESC.ORG

MEMÒRIA DESC 2014

Redacció i disseny:
l'Apòstrof, sccl

Impressió:
El Foli Verd, sccl

Fotografies:
Brian Talbot, Dmitry Ryzhkov, LornaWatt, Charles L.,
Alexandre Dulaunoy

L'OBSERVATORI DESC AVUI 4

QUÈ ÉS? 6

COM TREBALLA? 10

COM S'ORGANITZA? 16

ON ACTUA? 22

MEMÒRIA DE TREBALL 2014 26

INFORME ECONÒMIC 2014 40

L'OBSERVATORI DESC AVUI

Quins reptes té l'Observatori per a l'exercici 2015? El president, Jordi Borja, reflexiona sobre el paper de l'organització en aquest context de cruïlla social i política.

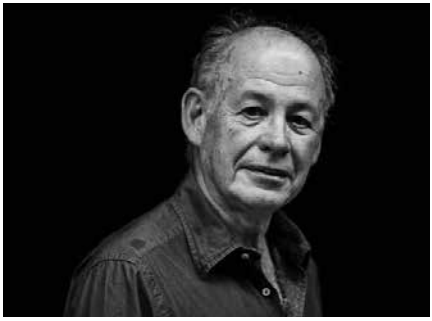

L'Observatori DESC inicia una nova etapa. No es tracta d'una qüestió interna, és la realitat en què vivim que està canviant. EL règim polític accelera la caiguda lliure. El govern del PP és incapaç de donar respostes i solucions, refugiat en l'immobilisme i protegit per lleis interpretades de la pitjor manera possible i per amenaces repressives. El PSOE no solament no és una alternativa real, tampoc és avui una possible alternativa electoral.

Es degraden les institucions, es vulneren els drets bàsics de les persones i augmenta el malestar i la indignació de la ciutadania. Apareixen i es desenvolupen noves formes polítiques que fins i tot poden ser candidates a guanyar eleccions: Podemos a Espanya, Guanyem a Barcelona. És una època de canvis i els canvis suposen drets, nous drets o fer reals drets teòrics. Però des de fa uns quants anys el que hi ha és

una regressió de drets, socials i laborals, culturals i polítics. Quan es viu una època de canvis o bé s'obtenen avenços socials i polítics, o bé succeeix el que ja coneixem: les llibertats retrocedeixen i les desigualtats augmenten.

L'Observatori DESC vol sobretot analitzar, denunciar regressions de drets i celebrar-ne els avenços. En alguns casos com l'habitatge, la sobirania alimentària, l'ús de l'espai públic, la transparència de les institucions, el combat contra la corrupció que és un atemptat als drets de tothom, ja tenim experiència. En altres casos, com els drets dels treballadors, el control públic de les entitats financeres i de les empreses que gestionen serveis públics, hem d'emprendre nous camins. Tot plegat, significa també explorar noves línies de finançament.

L'Observatori DESC no és una entitat que observa passivament, sinó que pren posició i impulsa iniciatives socials, reivindicatives, de denúncia i també propostes concretes d'intervenció. Un exemple especialment important és el treball conjunt amb la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca.

Però també pretenem reflexionar, recollir informació i analitzar tant el nostre entorn més immediat com el que es fa arreu, a Europa i a Amèrica, i elaborar documents, estudis o publicacions que siguin materials de formació i d'intervenció en els debats públics i els conflictes socials. Partim de bases sòlides que formen part de la cultura democràtica avançada. Entenem la democràcia com un procés continu i que s'aplica a tots els nivells de la societat i de les institucions. L'anomenat estat de dret no pot ser un marc intocable i la interpretació dels drets per part dels governs no és necessàriament una garantia democràtica. Els drets són dinàmics, es renoven i s'amplien, i sovint es confronten amb la forma rígida de l'estat de dret. Els governs conservadors utilitzen el marc legal formal per oposar-se els drets que la societat promou i que considera legítims.

L'Observatori DESC assumeix el compromís de defensar els drets de les persones contra les lleis que els limiten, els neguen o que *de facto* no són exercitables per una part de la ciutadania. El DESC no és un partit ni en forma part. Tampoc una branca d'una institució política. Però promou, juntament amb altres forces socials i polítiques, campanyes, iniciatives i propostes en defensa dels drets adquirits. També participa dels combats pel reconeixement teòric i pràctic dels drets mitjançant les polítiques públiques.

Finalment l'Observatori DESC vol mantenir i desenvolupar les activitats de formació, de difusió i d'intervenció en la vida pública, des de cursos fins a publicacions en formes diverses, conferències i debats, iniciatives legislatives i campanyes contra les polítiques antidemocràtiques.

Per augmentar la nostra participació en els processos democràtics en curs comptem amb el suport de persones a títol individual, però també d'organitzacions socials i sindicals, i institucions públiques ja que només treballant en xarxa serem capaços de revertir els actuals retrocessos en drets socials.

ODESC QUÈ ÉS?

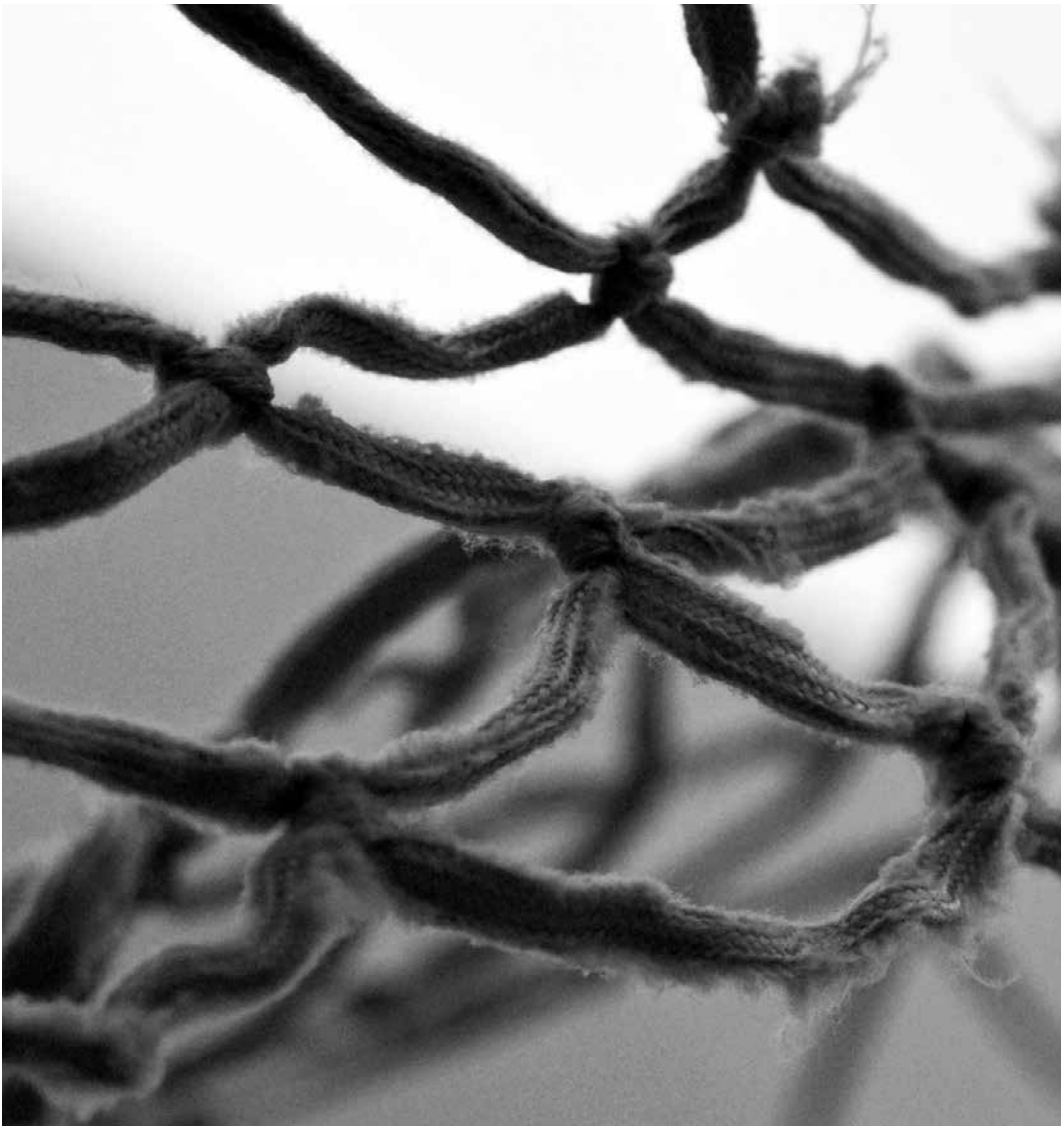

L'Observatori DESC és una plataforma formada per diferents organitzacions socials, a més de persones individuals, que treballa fa més de quinze anys per fer efectius els drets econòmics, socials, culturals i ambientals (DESC).

→ **Però, què són els DESC?**

Els drets socials i ambientals es refereixen a necessitats bàsiques per dur a terme un projecte de vida autònom. En concret, protegeixen l'accés a un habitatge digne i a una alimentació adequada, el gaudi del més alt nivell possible de salut, la millora del medi ambient, el desenvolupament d'un sistema educatiu gratuït de qualitat, i l'existència de llocs de treball dignes i amb salaris suficients.

"L'Observatori DESC promou una visió integral dels drets humans."

SI SE PUEDE
PERO NO QUIEREN
PLATAFORMA DE AFECTADOS POR LAS HIPOTECAS Y LA CRISIS DE RUBÍ
STOP
TUS HIJOS DUERMEN TRANQUILOS EN CASA MIENTRAS MIS HIJOS DUERMEN EN LA CALLE
POR LOS DESAHUCIOS

STOP
DESNONAMENTS

ODESC
COM TREBALLA?

EDUCACIÓ
MEDI AMBIENT
ALIMENTACIÓ
HABITATGE
CULTURA
DRETS SOCIALS FONAMENTALS
TREBALL

El reconeixement dels drets socials per part de tractats internacionals, constitucions estatals i legislació d'àmbit autonòmic i local genera obligacions ineludibles per als poders públics i privats. La tasca de l'Observatori consisteix, d'una banda, a fer paleses aquestes obligacions i, de l'altra, a enfortir organitzacions socials i administracions públiques per fer exigibles aquests drets.

→ **L'Observatori i la incidència.** L'Observatori vol desmuntar la percepció devaluada dels drets socials en relació amb altres drets considerats fonamentals com els drets civils i polítics, o els drets patrimonials. Per fer-ho, promou la incidència política a través de la investigació, l'organització de cursos i xerrades i la divulgació de comunicats i d'informacions. No perd de vista en cap moment el treball en xarxa i la participació en campanyes.

Tot i la indivisibilitat i la interdependència de tots els drets humans, l'Observatori centra els esforços d'una manera especial en els drets socials en general, així com en el dret a l'habitatge i a la ciutat. Darrerament, ha començat una nova línia de treball per defensar el dret a l'alimentació.

"L'Observatori DESC organitza cursos i jornades de formació."

→ **Formació.** Impulsa espais de formació presencials i *on-line*, adreçats a tècnics de l'administració, personal d'entitats del tercer sector i gent interessada:

- Curs anual de drets socials
- Curs anual *on-line* de drets socials
- Curs anual sobre dret a l'habitatge
- Jornades i seminaris sobre temàtiques d'actualitat

→ **Elaboració d'estudis i publicacions.** Fa estudis sobre temàtiques diverses com:

- Drets socials
- El dret a l'habitatge i a la ciutat
- El dret a l'alimentació i a la sobirania alimentària

Observatori DESC
Drets Econòmics Socials i Culturals
Considerations sobre la llei de l'impost sobre els habitatges buits
Barcelona no està sol
Avantprojecte de l'Informe: Emergència habitacional i dret a l'habitatge a Catalunya.
Exigibilitat dels DESC
Dret a l'Habitatge i a la Ciutat

→ **Comunicació.** Disposa d'unes eines específiques per explicar-se públicament i per recollir el retorn de les entitats, les administracions i la ciutadania:

- **El web corporatiu.** És l'eina comunicativa principal, el node que aglutina tota l'activitat de l'Observatori. Conté informació diversa: notícies, enllaços, publicacions, cursos, l'activitat a les xarxes, així com tota la informació relacionada amb els camps de l'exigibilitat, l'habitatge i la ciutat, la sobirania alimentària i el litigi estratègic.

- **El butlletí bimensual.** S'envia bimensualment a 2.000 subscriptores i es complementa amb altres comunicacions més puntuals.

- **Les xarxes socials.** Els perfils a Facebook i a Twitter són finestres que serveixen per compartir, de manera immediata, amb altres usuàries de les xarxes les accions que emprèn directament l'Observatori, així com les accions en què participa juntament amb altres entitats.

El 2013 va començar la dinamització estratègica de les xarxes socials de l'Observatori. A finals de l'exercici de 2014 es van aconseguir **1.458 fans a Facebook** i **2.159 seguidors a Twitter**.

Facebook/ObservatoriDesc

@ObservaDESC

→ **Articulació política.** La tasca de l'Observatori no només té una voluntat formativa i de documentació. També té l'objectiu de denunciar i ser políticament proactiu per mitjà de la incidència. Per fer-ho, duu a terme les estratègies següents:

- Organitza espais de trobada entre les administracions públiques, el món universitari i els col·lectius en defensa dels drets socials.

- Participa activament en espais institucionals com el Consell Social de l'Habitatge de l'Ajuntament de Barcelona.

- Impulsa espais de coordinació local, estatal i internacional.

→ **Litigi estratègic.** És un instrument més d'incidència política que consisteix a judicialitzar casos emblemàtics de vulneració de drets humans amb l'objectiu d'avançar en la implementació de solucions adreçades a les persones afectades i a la resta de col·lectius vulnerables.

ODESC
COM S'ORGANITZA?

ASSEMBLEA DE SOCIS
JUNTA DIRECTIVA
DIRECCIÓ I EQUIP TÈCNIC
PROMOCIÓ DELS DRETS SOCIALS I AMBIENTALS
PROMOCIÓ DEL DRET A L'HABITATGE
PROMOCIÓ DEL DRET A L'ALIMENTACIÓ
ADMINISTRACIÓ I COMPTABILITAT

L'Observatori és una xarxa de persones i organitzacions. A la pràctica, tres òrgans interactuen per garantir-ne el bon funcionament:

La junta directiva

S'encarrega de liderar estratègicament el projecte.

→ **Presidència:**

Jordi Borja, geògraf urbanista, responsable de l'Àrea de Gestió de la Ciutat i Urbanisme de la UOC.

→ **Vicepresidència:**

Gerardo Pisarello, professor de Dret Constitucional de la Universitat de Barcelona.

→ **Secretaria:**

Jaume Asens, vocal de la Comissió de Defensa del Col·legi d'Advocats de Barcelona.

→ **Vocalies:**

Celeste Arella, membre de Dones Juristes.

Mireia Belil, urbanista i directora del Fòrum de les Cultures.

David Cassassas, professor de sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona i integrant de la Xarxa de Renda Bàsica.

L'assemblea

Reuneix tant les persones individuals com les entitats sòcies de l'Observatori.

→ Amnistia Internacional (Catalunya)

→ Associació Catalana de Defensa dels Drets Humans

→ Associació Catalana de Juristes Demòcrates

→ Comissió de Defensa de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona

→ Dones juristes

→ Institut de Drets Humans de Catalunya

→ CCOO - Catalunya

Ada Colau.

Responsable en matèria de Dret a l'Habitatge i a la Ciutat

Laia Fargas Fursa.

Dret a l'alimentació i sobirania alimentària i formació *on-line*.

Marc Serra.

Equip jurídic i suport en tasques de comunicació a la PAH.

Carlos Macías.

Suport organitzatiu a la PAH.

Alma Cortés.

Administració, comptabilitat i economia social i solidària.

Vanesa Valiño.
Direcció.

Susana Ordóñez.
Participació i suport organitzatiu a la PAH.

Mercè Pidemont.
Equip jurídic. Dret a l'habitatge i a la ciutat.

Doris Pérez.
Voluntària. Conveni de col·laboració amb la Facultat d'Antropologia de la UB.

Irene Escorihuela.
Equip jurídic. Dret a l'habitatge i a la ciutat.

Àgueda Bañón.
Comunicació i suport tecnològic.

ODESC
ON ACTUA?

Les accions que impulsa l'Observatori s'emmarquen en quatre àmbits geogràfics: Catalunya, Estat espanyol, Amèrica Llatina –especialment la zona andina–, i l'àmbit internacional a través de la participació a les Nacions Unides i del treball en xarxes europees i internacionals.

→ **Catalunya**:

Treballa per esdevenir un espai de referència en l'anàlisi i la promoció dels drets socials a Catalunya.
A més, forma part de:

- Consell Social de l'Habitatge de Barcelona i la Taula d'Emergència Social
- Aliança per la Sobirania Alimentària de Catalunya
- Federació Catalana d'ONG
- Xarxa d'Economia Solidària

→ **Amèrica Llatina**:

Desenvolupa projectes de solidaritat amb organitzacions i moviments socials de la zona andina i el Paraguai. Són projectes d'enfortiment de les organitzacions socials –urbanes i camperoles– i d'incidència en el camp legislatiu i de les polítiques públiques:

- Enfortiment d'organitzacions camperoles paraguaianes amb enfocament de gènere per la defensa i exigibilitat dels drets humans en l'àmbit nacional i regional.
- Programa trianual d'enfortiment de la sobirania alimentaria per a la realització dels drets econòmics, socials i culturals i ambientals de les poblacions urbanes d'Equador.
- Promoció dels drets humans de les dones empobrides de Bolívia que resideixen en nuclis urbans a través de l'enfortiment de les seves capacitats de participació i incidència política.

→ **Organismes i campanyes internacionals**:

Participa en l'àmbit de Nacions Unides, s'implica activament en campanyes internacionals i forma part de les xarxes següents:

- International Network for Economic, Social and Cultural Rights (ESCR-Net)
- Habitat International Coalition (HIC), l'ODESC n'és el representat europeu
- Publicació *Observatori Internacional del Dret a l'Alimentació i a la Nutrició*

“L’Observatori DESC treballa amb Nacions Unides i participa en nombroses campanyes internacionals i locals per reivindicar els drets socials.”

ODESC
MEMÒRIA DE TREBALL 2014

STOP
DESNONAMENTS
SI
SE
PUEDE
Lloguer Social

L'Observatori DESC treballa en xarxa amb entitats i moviments socials per reivindicar els drets socials, per defensar el dret a un habitatge digne i a la ciutat, i per garantir el dret a l'alimentació i a la sobirania alimentària. Aquests són els tres eixos de treball més rellevants de l'organització.

→ Exigibilitat dels DESC

La vulneració de drets obeeix fonamentalment a la desigualtat de poder existent a la societat. Alhora, però, la generalització dels drets socials necessita desmuntar la percepció devaluada d'aquests drets respecte als drets considerats fonamentals com els drets civils i polítics i els drets patrimonials. En realitat, tots els drets humans, civils, polítics, econòmics, socials, culturals i ambientals són imprescindibles per dur a terme un projecte de vida digna.

Per enfortir la consideració dels drets socials com a autèntics drets fonamentals de totes les persones, l'Observatori té el propòsit d'enfortir les garanties, és a dir, els mecanismes que permeten fer efectius aquests drets. Això inclou des de l'impuls de campanyes per promoure l'enfocament de drets en les polítiques públiques fins a l'ús de les relatories especials de protecció de drets humans de què disposa Nacions Unides.

L'Observatori DESC denuncia les arrels de la corrupció a l'Estat espanyol amb *Termitas*, un documental sobre el cas Bárcenas

L'Observatori DESC va produir el documental *Termitas*, dirigit per Xavi Artigas i Xapo Ortega, i guardonat amb el premi al Millor Llargmetratge del XI Festival de Cinema i Drets Humans de Barcelona.

Termitas mostra les interioritats del sistema judicial espanyol a través d'un dels casos més emblemàtics de corrupció, el cas Bárcenas. A partir de l'acusació popular impulsada per l'Observatori DESC contra l'extresorer del Partit Popular, el documental s'endinsa en les dificultats del propi sistema judicial per dur a terme una investigació d'acord amb l'envergadura del cas. També ofereix una reflexió profunda sobre la cultura política i la corrupció al nostre país. A finals de 2014 el documental s'ha alliberat per arribar a més ciutadanes.

Contrapoder, el discurs transformador a la xarxa

L'Observatori DESC va impulsar el blog *Contrapoder*, allotjat al mitjà digital *Eldiario.es,* amb el propòsit d'unir les veus d'activistes, juristes crítics i especialistes de diferents disciplines compromesos amb els drets humans i amb la democràcia radical.

Contrapoder pretén ser un espai de construcció col·lectiva de discursos amb vocació transformadora que denunciïn el segrest de la legalitat i dels drets humans per part del poder i que reivindiquin posar aquesta legalitat al servei de les persones i dels col·lectius en situació de vulnerabilitat. Formen part del consell editorial Gonzalo Boyé, Isabel Elbal i Gerardo Pisarello, entre d'altres.

L'Observatori treballa per enfortir l'economia solidària a l'Estat espanyol

El maig de 2014 l'Observatori DESC, juntament amb la Xarxa d'Economia Solidària (XES) i amb REAS Red de Redes va començar un projecte destinat a enfortir la xarxa d'economia solidària espanyola, especialment a l'Aragó, Catalunya, Madrid, Navarra i Euskadi.

Amb l'objectiu de defensar els drets socioeconòmics i ajudar a concebre models econòmics més justos en termes socials i ambientals, les organitzacions que lideren aquest projecte es dediquen a fer recerca sobre experiències estatals referents en economia solidària. Entre d'altres activitats, enguany s'han impulsat quatre trobades –a l'Aragó, a Catalunya, a Navarra i a Madrid– per afavorir l'intercanvi d'experiències de les entitats i empreses d'aquest sector. El projecte culminarà el setembre de 2015 amb una publicació i l'avaluació final que recollirà les experiències identificades durant el procés de recerca des de l'enfocament de drets econòmics, socials i culturals.

L'Observatori DESC organitza el IX Curs de drets socials

L'àmbit local constitueix un espai fonamental per a la defensa de drets socials com el dret a la sanitat, a l'educació o a l'habitatge. Les últimes reformes impulsades des del govern central, no obstant això, suposen una regressió considerable en l'autonomia dels governs locals. En aquest context, del 14 d'octubre al 20 de novembre l'Observatori DESC va organitzar la IX edició del Curs de drets socials "Governs locals, drets socials i aprofundiment democràtic".

38 alumnes, entre les quals hi havia estudiants, juristes, sociòlegs, antropòlegs, periodistes, treballadors socials i persones tècniques de governs locals, van abordar l'accés als drets socials bàsics com l'aigua i l'habitatge a través d'experiències concretes de Catalunya, l'Estat espanyol i Amèrica Llatina.

La lluita pel dret a l'habitatge centra dos cursos de l'Observatori DESC

L'habitatge ha estat un dels temes centrals de les propostes formatives impulsades per l'observatori DESC aquest 2014. Dos exemples que ho palesen són el III curs virtual "Els drets socials com a eina de transformació social. Experiències en matèria de dret a l'habitatge", que va tenir lloc del 10 de febrer al 14 d'abril, i el V Curs "Dret a l'habitatge i noves formes de pobresa", que va tenir lloc del 30 de juny al 4 de juliol.

La tercera edició del curs virtual de l'Observatori aquest 2014 es va estructurar en quatre mòduls de vint-i-cinc hores cada un i va servir perquè una trentena d'alumnes coneguessin de prop la lluita contra els desnonaments arbitraris.

Per altra banda, el V Curs "Dret a l'habitatge i noves formes de pobresa" es va centrar també en les experiències de lluita a favor del dret a l'habitatge. La proposta es va emmarcar dins l'Escola d'Estiu de Treball Social de la Diputació de Barcelona i va servir perquè trenta-cinc persones abordessin els impactes de la crisi econòmica en l'accés a un habitatge digne i en d'altres drets estretament vinculats com el dret a la salut, a una alimentació adequada o a l'aigua potable.

→ **Litigi estratègic**

Durant l'exercici 2013 l'Observatori DESC va inaugurar una nova línia d'exigència que ha continuat el 2014: el litigi estratègic. Es tracta bàsicament de fer exigibles els drets socials davant dels tribunals a partir de la judicialització de casos emblemàtics de vulneració de drets. Aquesta mena de litigis tenen diversos objectius: modificar criteris judicials restrictius en matèria de drets, canviar lleis, reglaments o pràctiques administratives que impedeixin el lliure exercici de drets i, en general, elevar els estàndards de protecció dels drets humans.

Des de l'Observatori es té la convicció que l'acompliment dels drets socials no es pot deixar en mans dels tribunals, per aquest motiu es concep el litigi estratègic com una via més per acompanyar les demandes impulsades des de les organitzacions socials.

L'Observatori defensa que cal fer net amb el 'Cas Pujol'

L'Observatori DESC s'uneix amb entitats del moviment veïnal, com la CONFAVC i la FAVB, per preparar una querella contra Jordi Pujol a través de la figura de l'acusació popular.

La confessió de Jordi Pujol el 25 de juliol de 2014 sobre la regularització d'una herència dipositada a Andorra l'any 1980 i no declarada a Hisenda, va trasbalsar la societat catalana. "Lluny de tractar-se d'un assumpte personal, el frau comès pel qui durant 23 anys estigué al capdavant del govern de la Generalitat afecta la societat civil catalana en el seu conjunt", va denunciar l'Observatori en un comunicat publicat conjuntament amb les entitats veïnals.

Les entitats, que exerceixen d'acusació popular en el Cas Palau o el Cas Bárcenas, van instar públicament la justícia "a tibar del fil dels indicis delictius existents fins a aclarir-ne la veracitat, l'abast i totes les implicacions, esbrinar l'origen dels diners i els pactes de silenci que semblarien haver facilitat els fets delictius resulta cabdal, especialment en un moment on Catalunya vol decidir el seu futur".

→ Promoció del dret a l'habitatge i a la ciutat

L'Observatori DESC treballa des de fa més de deu anys per fer efectiu el dret a l'habitatge i a la ciutat. Aquest dret constitueix una necessitat essencial de totes les persones i està reconegut en nombrosos tractats internacionals, constitucions estatals i legislacions d'àmbit autonòmic i local. Promoure l'accés a un habitatge digne com a dret fonamental per dur a terme un projecte de vida autònom és un dels nostres objectius principals de l'associació.

Un dels aspectes rellevants per entendre la tasca que fa l'Observatori DESC en matèria de dret a l'habitatge i a la ciutat és la relació amb la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca (PAH). És una col·laboració que ve de lluny i que s'ha anat consolidant. En concret, la relació consisteix a planificar conjuntament línies d'acció estratègiques i campanyes de sensibilització.
Un cop identificats els eixos de treball, l'Observatori s'encarrega de donar suport jurídic, elaborar informes i coordinar publicacions que atorguin solidesa jurídica a les campanyes i als reptes identificats com a prioritaris.

El 2013 s'ha formalitzat la signatura d'un conveni entre l'Observatori DESC, la PAH i el Departament d'Atenció a les Persones de l'Ajuntament de Barcelona. Aquest acord possibilita que l'Observatori dugui a terme les contractacions necessàries per enfortir el treball de la PAH. És l'Observatori, doncs, qui gestiona els recursos econòmics i contracta persones tècniques de suport a les campanyes de promoció del dret a l'habitatge. La PAH, per la seva condició de moviment social, es limita a detectar els reptes socials des de l'estricta militància i a través de les persones voluntàries.

"Seria millor ocupar-se de les ciutats i dels sistemes de ciutats i no la urbanització cega i desregulada, reduir les desigualtats socials i garantir la qualitat de vida de les poblacions urbanes i recuperar conceptes més clars com el dret a la ciutat i el govern democràtic del territori."

Jordi Borja, director de l'Observatori DESC, a l'article "Ciudades inteligentes o cursilería interesada" (*Público*, 02/12/13)

L'Observatori DESC impulsa una campanya per recuperar els pisos buits propietat de les entitats financeres

Catalunya és una de les comunitats més afectades per la problemàtica dels desallotjaments i per la concentració de pisos buits. Segons dades del poder judicial, el 23% dels desallotjaments produïts a l'Estat espanyol el 2013 van tenir lloc a Catalunya.

Segons l'Institut Nacional d'Estadística dels 3 milions i mig de pisos desocupats a l'Estat, 448.356 es concentren a Catalunya. Per fer front a la situació d'emergència habitacional, l'Observatori DESC i la PAH van iniciar una campanya d'aprovació de mocions municipals per mobilitzar els habitatges buits de les entitats financeres cap al lloguer social.

La tasca de l'Observatori va consistir a promoure l'aplicació de les mocions per part dels més de 100 ajuntaments catalans que, gràcies a la pressió de la PAH, van aprovar resolucions d'aquesta mena. L'Observatori també va participar en l'elaboració d'una guia útil dirigida a aquests ajuntaments. La intenció de la guia, més enllà de resoldre els dubtes procedimentals, és propiciar el contacte entre l'Observatori i les corporacions locals interessades a abordar la problemàtica de l'habitatge.

Com mobilitzar l'habitatge buit?

El dia 20 de març va tenir lloc a Terrassa la jornada "Com fer front a la manca d'habitatge social", organitzada conjuntament per l'Ajuntament de Terrassa, la PAH i l'Observatori DESC.

La cita, que va comptar amb més de dues-centes assistents, va servir per mostrar experiències europees, autonòmiques i locals de mobilització d'habitatge buit. Entre aquestes, es va destacar la iniciativa promoguda pel consistori egarenc de multar les entitats bancàries que tenen pisos desocupats. Així, es va presentar el dictamen jurídic, elaborat per la Universitat de Barcelona (UB), que sosté l'obligació de les administracions públiques catalanes de sancionar les entitats financeres que disposen d'habitatges buits.

Entre els ponents de la jornada hi havia el catedràtic de dret administratiu de la UB, Juli Ponce i l'activista Ada Colau, a més dels representants de diferents administracions.

El Parlament de Catalunya accepta a tràmit la ILP contra l'emergència habitacional i la pobresa energètica

El passat 15 d'octubre de 2014 la Mesa del Parlament de Catalunya va admetre a tràmit la iniciativa legislativa popular (ILP) "Mesures urgents per fer front a l'emergència habitacional i a la pobresa energètica", promoguda per la PAH, l'Aliança contra la Pobresa Energètica i l'Observatori DESC.

La ILP "Mesures urgents per fer front a l'emergència habitacional i a la pobresa energètica", d'àmbit català, té com a objectiu possibilitar respostes satisfactòries als milers de famílies que no poden fer front al pagament de la hipoteca, el lloguer, els rebuts de l'aigua, la llum o el gas. També vol acabar amb el malbaratament de recursos fruit de l'acumulació de pisos buits per part d'entitats financeres i agències associades, fons d'inversió i societats de gestió d'actius.

En una primera valoració la Mesa del Parlament va requerir canvis en el redactat orientats a adaptar el contingut a les competències del govern de la Generalitat, per la qual cosa l'aprovació es va postergar unes setmanes.

Enquesta sobre l'impacte de les execucions hipotecàries a Catalunya

Entre l'octubre i el novembre de 2014, l'Observatori DESC i la PAH, en col·laboració amb el Grup d'Investigació EMIGRA de la Universitat Autònoma de Barcelona i el projecte europeu SOPHIE, van fer més de 1.000 enquestes virtuals per conèixer els impactes de la crisi hipotecària en les llars catalanes.

Les enquestes pretenien analitzar els impactes provocats per les dificultats de pagar l'hipoteca, tant en l'accés al dret a un habitatge digne, com en el dret a disposar del grau de salut més elevat i el dret a gaudir d'una alimentació sana i suficient. D'una altra banda, tenien l'objectiu de conèixer els efectes de la problemàtica en la infància. És a dir, en els nens i nenes que viuen en llars amb dificultats per fer front al pagament de l'habitatge.

El mes de desembre es va publicar l'avançament dels resultats al web de l'Observatori: bit.ly/1wZ9JIr

→ Foment del dret a l'alimentació i de la sobirania alimentària

Els darrers anys l'Observatori DESC ha iniciat un treball per defensar i promoure el dret a una alimentació adequada i a la sobirania alimentària. Ha treballat per revertir la desigualtat inherent a l'actual sistema alimentari global i per reprendre el control sobre la producció i consum local d'aliments, tenint en compte la sostenibilitat social, econòmica i ambiental. L'Observatori defensa, per tant, que si s'afavoreix la sobirania alimentària dels pobles es pot garantir de forma efectiva el dret a l'alimentació adequada.

Per tal d'enfortir el treball local de les diferents regions, l'Observatori s'articula amb col·lectius i moviments socials per defensar conjuntament el dret a una alimentació adient i a la sobirania alimentària. Així, per exemple, en els projectes de cooperació internacional que ha impulsat amb organitzacions paraguaianes o equatorianes aquest 2013, ha donat suport a accions d'incidència política adreçades a fer efectiu el dret a una alimentació adequada en aquests països. D'aquestes accions, destaquen el Projecte de llei de seguretat i sobirania alimentària i nutricional i dret a l'alimentació presentat al Congrés de Paraguai o l'elaboració del Pla de producció amb el Ministeri d'Agricultura i Ramaderia de Paraguai per al Projecte de llei sobre compra pública de productes de l'agricultura familiar.

"La desnutrició afecta vuit-cents milions de persones al món i 200 milions d'infants pateixen malnutrició aguda i crònica, segons l'organització internacional FIAN. La comunitat internacional adverteix que la situació s'agreujarà dramàticament si no es prenen mesures urgents per garantir el dret a l'alimentació i a la sobirania alimentària."

L'Observatori DESC torna a denunciar la vulneració del dret a l'alimentació a l'Estat espanyol davant l'ONU

El juny de 2014 l'Observatori DESC va presentar, juntament amb altres ONG, l'Informe alternatiu sobre la situació alimentària a Espanya en ocasió de l'Examen Periòdic Universal (EPU) de les Nacions Unides.

L'EPU és un mecanisme que sotmet tots els estats membres de les Nacions Unides a una revisió cada quatre o cinc anys sobre la situació dels drets humans. L'examen es concreta a partir dels informes presentats pels governs, els diferents òrgans de Nacions Unides i les organitzacions de drets humans.

L'informe presentat per l'Observatori, en coalició amb l'IDHC, l'Asociación Pro Derechos Humanos de Andalucía (APDHA), la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat (CCAR), Educación por la Acción Crítica, Entrepobles, el Grup d'Investigació en Drets Humans i Sostenibilitat de la Càtedra UNESCO de la Universitat Politècnica de Catalunya, Rights International Spain (RIS) i SOS Racisme Catalunya, es va enviar a l'ONU el juny de 2014 i denunciava els retrocessos de les polítiques i reformes legislatives implementades pel govern espanyol que limiten i, en alguns casos, vulneren els drets humans.

L'Observatori DESC presenta l'Informe de dret a l'alimentació a Catalunya

En el marc de l'aniversari de la Declaració Universal dels Drets Humans, el 10 de desembre de 2014, les entitats Entrepobles, Educació per l'Acció Crítica i l'Observatori DESC van presentar públicament l'Informe sobre el dret a l'alimentació a Catalunya. Impactes de la pobresa alimentària a Ciutat Vella i Nou Barris", que s'havia avançat en primícia per als mitjans el 16 d'octubre.

L'acte va tenir lloc al Pati Llimona de Barcelona i va comptar amb les ponències d'Àlex Guillamón, membre d'Entrepobles, Arturo Landeros, d'Educació per l'Acció Crítica, i Laia Fargas Fursa, de l'Observatori DESC. A més de la projecció de les entrevistes realitzades durant el procés d'elaboració de la publicació, la cita va culminar amb un debat en què van participar investigadors cooperativistes i tècnics com Jaume Saura (UAB i IDHC), Albert Sales (UPF), Jordi Foix, (cooperativa Userda), Montse Benito (Equip de recerca de Nou Barris), Eduard Sala (Obra Social Santa Lluïsa de Marillach) i Maria Jesús Larios (adjunta al Síndic de Greuges).

L'"Informe sobre el dret a l'alimentació a Catalunya" denuncia la malnutrició infantil

El 16 d'octubre l'Observatori DESC, Entrepobles i Educació per l'Acció Crítica-GIDHS van avançar les conclusions de l'"Informe sobre el dret a l'alimentació a Catalunya", que es va presentar durant el desembre. Segons les dades d'aquest estudi, la reducció de beques de menjador per part de la Generalitat i dels beneficiaris de la renda mínima d'inserció (RMI) va provocar un augment dels casos de malnutrició entre els infants.

Les ONG responsables de l'Informe van denunciar que, segons el Síndic de Greuges, l'increment de la pobresa infantil a Catalunya arriba al 26% i que, davant d'aquesta situació, la Generalitat no pren les mesures esperades. Ho palesen, segons les autores de l'informe, les dades: el pressupost per a beques de menjador de la Generalitat s'ha reduït en 2 milions d'euros i entre el 2011 i el 2012, unes 7.000 llars catalanes van perdre la prestació de l'RMI després de la reforma del conseller Joan Mena.

Davant d'aquest problema social, l'Observatori DESC, juntament amb les altres ONG coautores de l'Informe, van instar la Generalitat i els ajuntaments a prendre mesures urgents com la compra pública d'aliments per dinamitzar la producció i el mercat local o la garantia d'una renda bàsica d'accés universal.

El 16 d'octubre les autores de l'informe també van organitzar un taller amb les persones i entitats que van col·laborar en el procés participatiu d'elaboració de la publicació que va servir per fer-los un retorn. Aquest procés es va documentar a través del blog https://informealimentari.wordpress.com i va culminar amb una presentació de la publicació el 10 de desembre.

L'Observatori i la cooperació internacional

Durant el 2014 l'Observatori DESC va seguir desenvolupament projectes de cooperació internacional per enfortir organitzacions camperoles paraguaianes i per la defensa i exigibilitat dels drets humans nacionals i regionals.

Un dels projectes més emblemàtics que l'Observatori va impulsar durant el 2014 va ser a Paraguai, amb la contrapart local Centro de Servicios y Estudios Rurales (CSER) i BASE Investigaciones Sociales. El paper de l'Observatori va ser contribuir a la capacitació i assistència jurídica en drets humans i promoure la investigació dels casos en què aquests drets són violats i denunciar-los, així com defensar el dret a una alimentació adequada a través del suport a la producció agroecològica d'aliments.

La tasca de les entitats responsables del projecte va servir, entre altres coses, per afavorir la producció local agroecològica paraguaiana de 120 famílies de l'Organización Zonal de Agricultores Ecológicos de Horqueta a Concepción i en l'assistència jurídica en drets humans a 16 comunitats de Concepción, Canindeyú, San Pedro, Itapua i Caazapá i a organitzacions camperoles i indígenes per ampliar la seva capacitat d'incidència.

ODESC
INFORME ECONÒMIC 2014

L'aposta de l'Observatori DESC per la transparència es fa palesa també en la presentació dels comptes anuals. Una mostra d'això és la publicació dels informes d'auditoria de cada exercici a la pàgina web.

Com mostren els quadres següents, el balanç econòmic de 2014 ha seguit afectat per les retallades de les partides pressupostàries públiques destinades a subvencions. L'Observatori DESC, que es finança principalment a partir de subvencions públiques, ha seguit patint les conseqüències directes d'aquestes decisions polítiques.

La reducció dels ingressos ha empès l'associació a repensar-se i, fruit d'això, ha iniciat un procés de reorientació de l'activitat. El DESC, actualment, té un repte doble des del punt de vista econòmic: d'una banda, treballar per diversificar les vies de finançament i de l'altra, aconseguir donacions privades que ajudin a enfortir el projecte i a mantenir-ne la independència.

→ Balanç simplificat dels exercicis 2013 - 2014

ACTIU	2013	2014
A) ACTIU NO CORRENT	3.039,35	6.473,02
I. Immobilitzat intangible	715,30	715,30
II. Immobilitzat material	0,01	1.933,68
VI. Inversions financeres a llarg termini	2.324,04	3.824,04
B) ACTIU CORRENT	487.356,81	458.107,58
II. Usuaris, patrocinadors i deutors de les activitats i altres comptes per cobrar	189.938,44	368.401,35
1. Usuaris i deutors per vendes i prestació de serveis	189.611,06	366.691,77
6. Actius per impost corrent i altres crèdits amb les administracions públiques	327,38	1.709,58
VI. Efectiu i altres actius líquids equivalents	297.418,37	89.706,23
TOTAL ACTIU (A+B)	**490.396,16**	**464.580,60**

→ Balanç simplificat dels exercicis 2013 - 2014

PATRIMONI NET I PASSIU	2013	2014
A) PATRIMONI NET	160.424,20	65.343,41
A-1) Fons propis	31.897,51	32.229,52
I. Fons dotacionals o fons socials	8.593,95	8.593,95
1. Fons dotacionals o fons socials	8.593,95	8.593,95
III. Excedents d'exercicis anteriors	23.146,95	23.303,56
IV. Excedents pendents d'aplicació en activitats estatutàries	0,00	0,00
V. Excedent de l'exercici (positiu o negatiu)	156,61	332,01
A-2) Subvencions, donacions i llegats rebuts i altres ajustaments	128.526,69	33.113,89
1. Subvencions oficials de capital	128.526,69	33.113,89
B) PASSIU NO CORRENT	304.614,29	366.323,32
II. Deutes a llarg termini	304.614,29	366.323,32
2. Altres deutes a llarg termini	304.614,29	366.323,32
C) PASISIU CORRENT	25.357,67	32.913,87
II. Deutes a curt termini	210,52	227,85
1. Deutes amb entitats de crèdit	210,52	227,85
IV. Creditors per activitats i altres comptes a pagar	25.147,15	32.686,02
2. Creditors diversos	10.188,57	15.689,29
3. Personal (remuneracions pendents de pagament)	2.922,71	3.963,56
4. Passius per impost corrent i altres deutes amb les administracions públiques	12.035,87	13.033,17
TOTAL PATRIMONI NET I PASSIU (A+B+C)	**490.396,16**	**464.580,60**

→ Compte de resultats simplificat dels exercicis 2013 - 2014

COMPTE DE RESULTATS	2013	2014
1. Ingressos per les activitats	470.439,67	455.593,73
a) Vendes i prestacions de serveis	4.995,45	11.283,74
d) Subvencions, donacions i altres ingressos	465.444,22	444.309,99
2. Ajuts concebuts i altres despeses	(217.398,00)	(165.472,00)
a) Ajuts concebuts	(217.398,00)	(165.472,00)
6. Altres ingressos de les activitats	9.575,00	0,00
b) Altres ingressos accessoris i altres de gestó corrent	9.575,00	9.575,00
7. Despeses de personal	(168.089,48)	(182.144,28)
8. Altres despeses d'explotació	(95.197,61)	(115.475,10)
a) Serveis exteriors	(95.197,61)	(115.475,10)
a.2) Arrendaments i cànons	(17.096,12)	(14.256,66)
a.3) Reparacions i conservació	(1.087,79)	(2.291,40)
a.4) Serveis professionals independents	(64.248,07)	(84.111,14)
a.6) Primes d'assegurances	0,00	(537,44)
a.7) Serveis bancaris	(224,22)	(299,08)
a.9) Subministraments	(3.597,93)	(3.333,55)
a.10) Altres serveis	(8.943,48)	(10.645,83)
13. Altres resultats		(75,00)

→ **Compte de resultats simplificat dels exercicis 2013 - 2014**

COMPTE DE RESULTATS	2013	2014
I) RESULTAT D'EXPLOTACIÓ (1+2+3+4+5+6+ 7+8+9+10+11+12+13)	(670,42)	(7.572,65)
14. Ingressos financers	1.429,74	8.055,86
II) RESULTAT FINANCER (14+15+16+17+18)	1.429,74	8.055,86
III) RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS (I +II)	759,32	483,21
19. Impostos sobre beneficis	(602,71)	(151,20)
IV) RESULTAT DE L'EXERCICI (III + 19)	**156,61**	**332,01**

Els nostres informes complets d'auditoria estan disponibles a **observatoridesc.org.**

→ INGRESSOS TOTALS

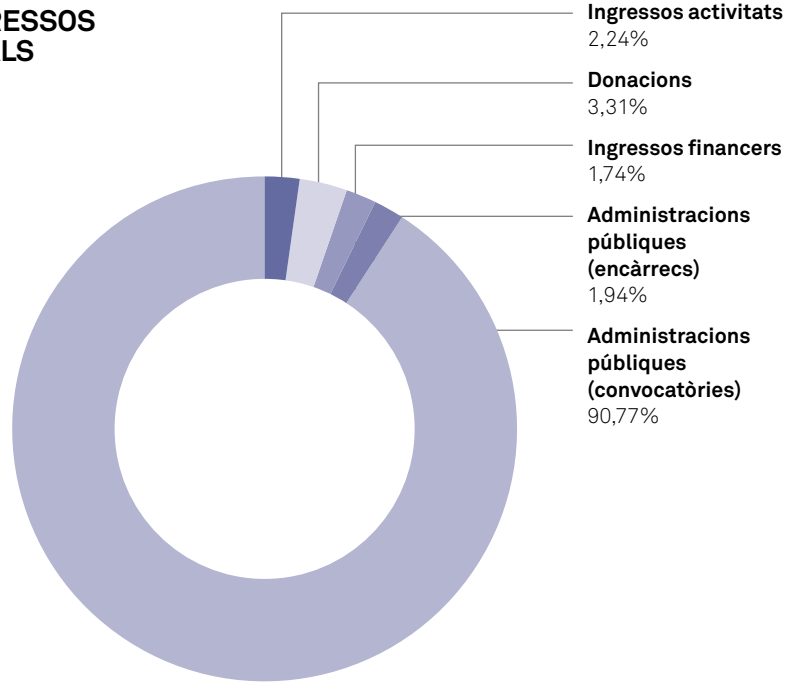

→ INGRESSOS PROVINENTS DE LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

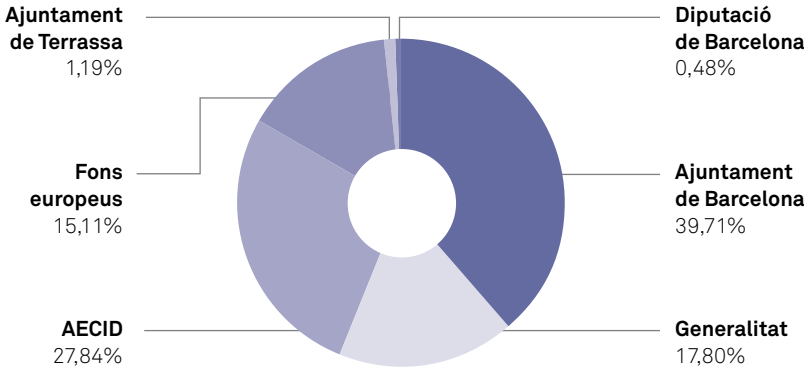

→ DESPESES TOTALS

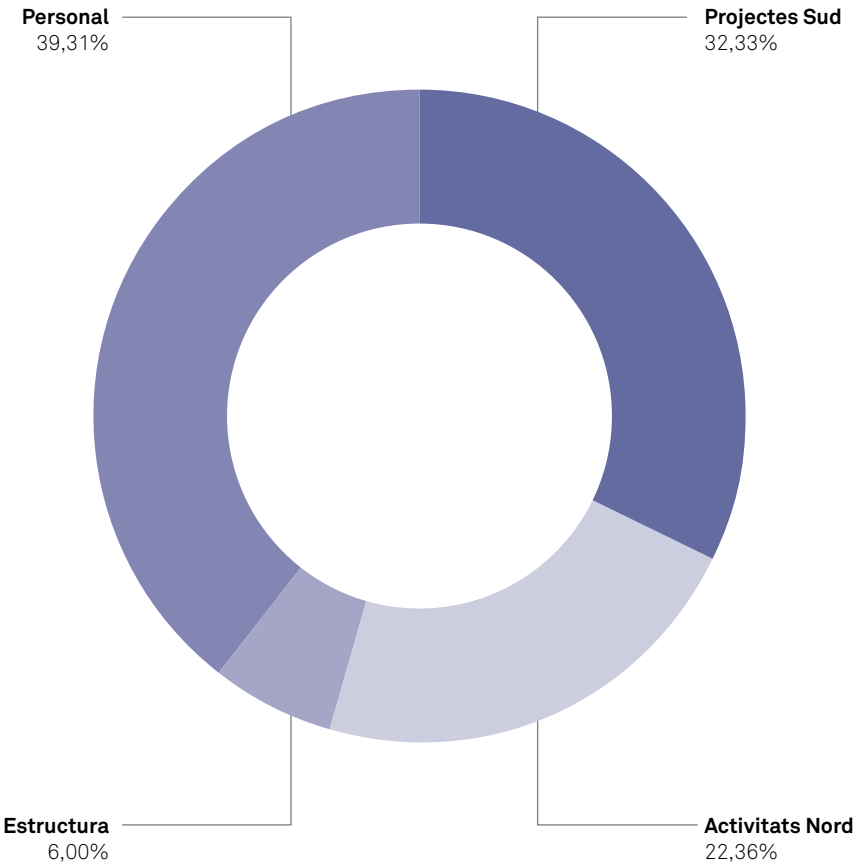

OBSERVATORI DESC

WWW.OBSERVATORIDESC.ORG